

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/31
KARAR NO : 2021/78
KARAR TR : 01/03/2021

ÖZET: Eski ehir Valili i Defterdarlık Kayyım Bürosu Ba kanlı ının 06/07/2017 tarih ve 9091 sayılı kullanım bedeli düzeltme ihbarnamesi ile bu ihbarnameye konu 34.950 TL i gal bedelinin iptali istemiyle açılan davanın, ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

KARAR

Davacı : Eski ehir Büyük ehir Belediye Ba kanlı ı
Vekili : Av. S.K.
Davalı : Eski ehir Defterdarlı ı
Vekili : Av. H.S.
dari Yargıda
Davalı : Çevre ve ehircilik Bakanlı ı

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı vekili, 24/02/2017 tarih ve 2795 sayılı ihbarname ile Eski ehir li, Odunpazarı lçesi, Arifiye Mahallesi, 13032 ada, 1 parsel sayılı ta ınmaza yol/kaldırım yapılmak suretiyle müdahale edildi ini, Eski ehir Valili i Defterdarlık Kayyım Bürosu Ba kanlı ının 22/02/2017 tarih ve 4 sayılı kararı ile 10 yıllık i gal süresi sonucunda 58.450 TL kullanım bedeli olarak, kullanım bedeli ihbarnamesi düzenlendi ini, yapılan itiraz üzerine 6.7.2017 tarih ve 9091 sayılı yazı ile dava tarihinden itibaren geriye dönük 5 yıllık süre için i gal bedelinin 34.905 TL olarak belirlenen ecrimisil bedeli istendi ini, davaya konu ta ınmazın 1956 yılından evvel de yol olarak kullanıldı ını, herhangi bir i gal bedelinden söz edilemeyece ini ileri sürerek, dava konusu edilen 06/07/2017 tarih ve 9091 sayılı Eski ehir Valili i Defterdarlık Kayyım Bürosu Ba kanlı ının kullanım bedeli düzeltme ihbamemesi ile ihbarnameye konu 34.905 TL i gal bedeli isteminin yürürlükte bulunan mevzuata ve yargı kararlarına açıkça aykırılık te kil etti ini ileri sürerek, iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. Eski ehir 3. Asliye Hukuk Mahkemesinde 15/09/2017 tarihli E.2017/414 sayılı dosyasıyla Mehmet o lu Abdülvahap kayyımı Eski ehir Defterdarı Rahim Ta vekili tarafından, açılan davada, Eski ehir 3. Sulh Hukuk Mahkemesinin E.2015/2128, K.2016/459 sayılı kararı ile Eski ehir li, Odunpazarı lçesi, Arifiye Mahallesi, 13032 ada, 1 parsel numaralı 82,73 m2 yüzölçümlü arsa vasıflı ta ınmazın maliki Mehmet o lu Abdülvahap'a Eski ehir Defterdarının kayyım olarak tayin edildi i, kayyımlıkla idare edilen söz konusu

ta ınmazın mahallinde yapılan tespit Eski ehir Büyük ehir Belediyesi tarafından kullanıldı ının tespit edildi i, 22/02/2012-22/02/2017 dönemi kullanım bedeline ili kin olarak 34.905 TL tespit ve takdir edilen kullanım bedelinin davalıya tebli edildi ini ancak davalı tarafından ödeme yapılmadı ı ileri sürülerek kullanım bedeli olarak tespit edilen 34.905 TL'nin faizi ile birlikte davalıdan alınarak müvekkiline verilmesine karar verilmesinin istenildi i; K.2018/182 sayı ile, dosyalar arasında 6100 s. HMK'nun 166. maddesi anlamında hukuki ve fiili irtibat bulundu undan mahkemelerinin i bu E.17/414 sayılı dava dosyasının, Eski ehir 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2017/386 sayılı dava dosyası ile birle tirilmesine karar verilmi tir.

3. Eski ehir 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 16/10/2018 tarihli ve E.2017/386, K.2018/931 sayılı kararı ile, asıl davanın kısmen kabulü ile Eski ehir Defterdarlı ı Kayyım Bürosu tarafından düzenlenen 06/07/2017 tarih ve 9091 sayılı düzeltme ihbarnamesindeki i gal bedelinden 7,681 TL ecrimisil miktarı bakımından borçlu olmadı ının tespitine, fazlaya ili kin talebin reddine, birle en dava bakımından da davanın kısmen kabulü ile 22/02/2012-22/02/2017 tarihleri arası için belirlenen 28.224 TL ecrimisil tazminatının 12/08/2018 tarihinden itibaren i leyecek yasal faizi ile birlikte davalı Belediyeden tahsiline, fazlaya ili kin talebin reddine karar verilmi , bu karara kar ı taraf vekilleri istinaf isteminde bulunmu tur.

4. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 16. Hukuk Dairesinin 25/07/2020 tarihli ve E:2018/2666, K:2020/665 sayılı kararı ile, Eski ehir Büyük ehir Belediye Ba kanlı ı tarafından açılan ihbarnamenin iptali istemli davanın idari yargı yerinde, birle en ecrimisil davasının ise genel mahkemelerde görülmesi gerekti i, her iki davanın birlikte görülüp incelenemeyece i gözetilerek ihbarnamenin iptali istemli dava bakımından tefrik kararı ve devamında yargı yolu caiz olmadı ından görevsizlik karar verilmesi, asıl davadaki talebin sonucuna göre ecrimisil isteminin de erlendirilmesi, ecrimisil ihbarnamesinin düzenlenmesine ili kin idari i lemin hukuka uygun oldu u sonucuna varılması ve ilgili kararın kesinle mesi halinde ise 221 sayılı Kanun kapsamında de erlendirme yapılarak ta ınmazın fiili olarak kamu hizmetine ayrılıp ayrılmadı ı, tahsis i leminin yapılıp yapılmadı ı, fiili elatmanın kesin olarak ne zaman yapıldı ı hususunun saptanması, 09/10/1956 tarihi ve öncesinde ne ekilde kullanıldı ının açıklı a kavu turulması, 221 sayılı Kanun'un 1., 3. ve 4. maddeleri ile 5999 sayılı Kanun'la de i ik 2942 sayılı Kamula tırma Kanunu'nun geçici 6. maddesi hükümlerinin gözetilmesi ve sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken yanılığılı de erlendirme ile yazılı ekilde karar verilmi olmasının isabetsiz oldu u gerekçeyle, mahkeme kararının kaldırılmasına kesin olarak karar vermi tir.

5. **Eski ehir 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 06/10/2020 tarihli ve E.2020/422, K.2020/331 sayılı kararı ile,** davacı Eski ehir Büyük ehir Belediye Ba kanlı ının "davalı idarenin 06/07/2017 tarih ve 9091 sayılı ihbarnamesi ile bu ihbarnameye konu 34.905 TL i gal bedelinin iptaline dair talepleri hakkındaki davasının 2577 sayılı YUK'nun 2/1-b. maddesi ile 6100 sayılı HMK'nun 114/1 -b ve 115/2. maddeleri gere ince yargı yolunun caiz olmaması (idari yargının görevli olması sebebiyle) sebebiyle usulden reddine karar verilmi , bu karar kesinle mi tir.

6. Davacı vekili Eski ehir Defterdarlı ı Kayyım Bürosu Ba kanlı ının 06/07/2017 tarih ve 9091 sayılı düzeltme ihbarnamesi ile bu ihbarnameye konu 34.905 TL i gal bedelinin iptali istemiyle Çevre ve ehircilik Bakanlığı na kar ı idari yargı yerinde dava açmı tır.

B. dari Yargıda

7. **Eski ehir 2. dare Mahkemesinin 23/12/2020 tarihli ve E.2020/863 sayılı kararı ile**, Uyuşmazlık konusu olayda; Eski ehir Defterdarlığı'nın, Eski ehir 3. Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 08/03/2016 tarihli ve E.2015/2128, K.2016/459 sayılı kararı ile 3561 sayılı Kanun gereğince dava konusu taşınmazın yönetimi için kayyım olarak tayin edildiği, dava konusu taşınmazın yol ve kaldırım yapılmak suretiyle 10 yıl süre ile iptal edildiğinden bahisle Mal Memurlarının Kayyımlığı Hakkındaki Yönetmeliğin 9. maddesi uyarınca davacı belediye adına 58.450 TL tahakkuk ettirilmesine ilişkin 24/02/2017 tarihli ve 2795 sayılı kullanım bedeli ihbarnamesinin düzenlendiği, bu ihbarnameye yapılan 21/03/2017 tarihli itiraz akabinde 22/02/2012-22/02/2017 tarihleri arasında iptal edildiğinden bahisle davacı belediye adına 34.950 TL tahakkuk ettirilmesine ilişkin Eski ehir Valiliği Defterdarlık Kayyım Bürosu Başkanlığı'nın 06/07/2017 tarih ve 9091 sayılı kullanım bedeli düzeltme ihbarnamesinin düzenlendiği, mal memurunun söz konusu işlemlerinin Mal Memurlarının Kayyımlığı Hakkındaki Yönetmeliğin 9. maddesinin 1. fıkrası hükmü uyarınca gerçekleştirildiği, dolayısıyla anılan işlemlerin 3561 sayılı Kanun ve 27230 Sayılı Yönetmelik'te yapılan atıflar gereğince 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümlerine tabi olduğu ve bu nitelikte gereğince sorunun 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 2. Kitap 3. Kısım'da düzenlenen "*Vesayet Hukuku*" hükümleri çerçevesinde adli yargı yerince çözüme kavuşturulması gerektiğinden, işbu davanın adli yargının görev alanına girdiği sonuç ve kanaatine varıldığı gerekçesiyle, davanın adli yargının görev alanına girdiği sonucuna varıldığından, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kurulu ve İle Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Eski ehir 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2020/422 sayılı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, dosya incelemesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmeye kadar ertelenmesine karar verilmiştir.

III. LG L HUKUK

Mevzuat

8. 3561 sayılı Mal Memurlarının Kayyım Tayin Edilmesine Dair Kanun'un 1. Maddesinde;

"(Değişik madde: 24/07/2008-5793 S.K./21.mad) Bu Kanunun amacı, bir kimsenin uzun süreden beri bulunamaması veya oturduğu yerin bilinmemesi nedeniyle malvarlıkları üzerinde Hazine menfaatinin korunmasını sağlamak üzere; mahallin en büyük mal memurunun kayyım olarak atanması, yetkileri, yetki devri, kayyım mallarının yönetimi ve giderleri, kayyım ve görevli personele ödenecek ücretler ile diğer hususlara ilişkin usul ve esasları düzenlemektir." denilmek suretiyle gayri kâğıt malvarlığında hazine menfaatinin korunması amacı ile mahallin en büyük mal memurunun kayyım atanması düzenlenmiştir.

9. 2. maddesinde;

"22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 427 nci maddesine göre, bir kimsenin uzun süreden beri bulunamaması veya oturduğu yerin bilinmemesi veya ortada bulunmayan ve miras açıldığı anda sahip olup olmadığı ispatlanamayan mirasçının payının resmen yönetilmesi amacıyla kayyım atanmasının gerektiği hallerde, vesayet makamı; bu kimselerin malları üzerinde Hazinesinin hak ve menfaati bulunup bulunmadığını, mahallin en büyük mal memurluğundan araştırır. Hazinesinin hak ve menfaatinin söz konusu olduğunun anlaşılması hâlinde, mahallin en büyük mal memurunu yönetim kayyımı tayin eder." denilmek suretiyle mal memurunun kayyım tayin edilmesinde izlenecek usul belirlenmiştir ve 4721 sayılı Kanuna atıf yapılmıştır.

10. 16/05/2009 tarih ve 27230 Sayılı Mal Memurlarının Kayyımlı 1 Hakkında Yönetmelik'in "Mal varlı ının yönetimi" ba lıklı 9. maddesinin 1. fıkrasında;

"Ta ınır ve ta ınmazlarla haklar, öncelikle kiraya verilmek suretiyle yönetilir. Kira sözleşmelerinin süresi, kayyımlıkla yönetim süresi dikkate alınarak belirlenir. Ancak, bir yıl veya daha uzun süreli ürün ve üç yıl veya daha uzun süreli ta ınmaz kirası sözleşmeleri yapılması vesayet makamının iznine tabidir. Kiralama işlemleri, işgal u rayan ta ınmazların tahliyesi ve işgal nedeniyle talep edilecek kullanım bedellerinin takip ve tahsili ile diğer konulara ilişkin işlemler, kendisine kayyım atanan kişinin hak ve menfaatleri gözetilerek kayyımca yürütülür." denilmek sureti ile tayin edilen mal memurunun kayyım sıfatı ile yapacağı kira sözleşmelerinde vesayet makamından izin alması gerektiği düzenlenmiştir.

11. Aynı Yönetmeliğin "Mal ve hizmet alımı ile yapım işlemleri" ba lıklı 10.maddesinin 1. Fıkrasındaki;

"Ola an yönetim ve işletme ihtiyaçları dışında kalan ta ınır veya diğer hak ve diğerlerin alımı ile ola an yönetim sınırlarını aşan yapı işlemlerinin yapılması vesayet makamının iznine tabidir." ekindeki düzenleme ile malvarlığı üzerinde kayyım atanan mal memurunun yapacağı tasarrufi nitelikte işlemlerin de vesayet makamının iznine tabi olacağı düzenlenmiştir.

12. Yine Yönetmeliğin "Kişisel haklarının muhasebesi" ba lıklı 14.maddesinin 2. fıkrasında;

"Her takvim yılı sonu itibarıyla, kişisel hesapları ile ilgili yapılan işlemler, elde edilen gelirler, yapılan harcamalar ve malvarlığı diğerleri hakkında düzenlenen faaliyet raporunun birer örneği, izleyen yılın mart ayı sonuna kadar 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre vesayet makamına ve Bakanlıkça gönderilir." denilmek sureti ile mal memurunca izin alınmaksızın yapılan işlemlerin de faaliyet raporu haline getirilerek vesayet makamının denetimine sunulacağı düzenlenmiştir.

13. Son olarak adı geçen Yönetmeliğin "Kayyımlık işlemlerinin denetimi" ba lıklı 24. maddesindeki;

"Kayyımlık işlemleri; 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu gereğince vesayet dairelerinin denetimine tabidir. Ayrıca, kayyımlık işlem ve hesapları Bakanlıkça gerektiğinde denetletilebilir." ekindeki düzenleme ile mal memurunun işlemlerinin denetiminin vesayet makamının denetimine tabi olduğu açıkça belirtilmiştir.

14. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun "Kamu vesayeti"ba lıklı 397. maddesinde;

"Kamu vesayeti, vesayet makamı ve denetim makamından oluşan vesayet daireleri tarafından yürütülür. Vesayet makamı, sulh hukuk mahkemesi; denetim makamı, asliye hukuk mahkemesidir." denilmek sureti ile adli yargı mahkemeleri vesayet ve denetim makamı olarak belirlenmiştir.

15. Aynı Kanunu'nun "Vasi ve kayyım" ba lıklı 403. maddesindeki;

"Vasi, vesayet altındaki kişiyi veya kısıtlının kişisi ve malvarlığı ile ilgili bütün menfaatlerini korumak ve hukuki işlemlerde onu temsil etmekle yükümlüdür.

Kayyım, belirli işlemleri görmek veya malvarlığını yönetmek için atanır.

Bu Kanunun vasi hakkındaki hükümleri, aksi belirtilmi olmadıkça kayyım hakkında da uygulanır." ekindeki düzenleme ile vasi hakkındaki hükümlerin kanunda aksine hüküm bulunmadı ı durumlarda kayyımlar için de geçerli olaca ının düzenlendi i görülmektedir.

16. Yine " ikayet ve itiraz" ba lıklı 461. maddesinde ise;

"Ayırt etme gücüne sahip olan vesayet altındaki ki i ve her ilgili, vasinin eylem ve i lemlerine kar ı vesayet makamına ikayette bulunabilir./Vesayet makamının kararlarına kar ı tebli günüünden ba layarak on gün içinde denetim makamına itiraz edilebilir." denilmek sureti ile vasinin (403. maddedeki atıf nedeni ile aynı zamanda kayyımın) i lem ve eylemlerine kar ı vesayet makamı olarak Sulh Hukuk Mahkemesi'ne ikayet ya da itiraz yolu ile ba vurulabilece i düzenlenmi tir. Vesayet makamının kararına kar ı da denetim makamı olarak Asliye Hukuk Mahkemesi'ne ba vurulabilece i düzenlenmi tir.

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

17. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 01/03/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen ekinde ba vuruldu u ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından, adli ve idari yargı yerleri arasında do an görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

18. Raportör-Hakim Gül en AKAR PEHL VAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTCÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

19. Dava, Eski ehir Valili i Defterdarlık Kayyım Bürosu Ba kanlı ının 06/07/2017 tarih ve 9091 sayılı kullanım bedeli düzeltme ihbarnamesi ile bu ihbarnameye konu 34.950 TL i gal bedelinin iptali istemiyle açılmı tır.

20. Dava dosyasının incelenmesinden; tamamı Mehmet o lu Abdulvahap'ın mülkiyetinde olan ve Eski ehir 3.Sulh Hukuk Mahkemesinin 08/03/2016 tarihli ve E.2015/2128, K.2016/459 sayılı kararı ile Eski ehir Defterdarının Kayyım tayin edilerek yönetilen ta ınmazın mahallinde 22/02/2017 tarihinde düzenlenen tespit tutana ına göre; Eski ehir li, Odunpazarı lçesi, Arifiye Mahallesi, 13032 ada, 1 parsel numaralı, 82,73 m2 yüzölçümlü, arsa vasıflı ta ınmazın tamamının davalı belediyece yol-kaldırım yapılmak suretiyle kullanımından/i galinden dolayı Mal Memurlarının Kayyımlı ı Hakkında Yönetmeli in 9. maddesi uyarınca alınan, 24/02/2017 tarihli ve 2017/4 sayılı Komisyon Kararına istinaden tahakkuk ettirilen ve tebli edilen 24/02/2017 tarihli ve 2795 sayılı Kullanım Bedeli hbarnamesine, Eski ehir Büyük ehir Belediyesince (Emlak ve stimlak Dairesi Ba kanlı ı) 21/03/2017 tarih ve 1192 sayılı yazı ile 1956 tarihli hava foto raflarında ta ınmazın yolda kaldı ından bahisle 221 sayılı Amme Hükmi ahısları veya Müesseseleri Tarafından Fiilen Amme Hizmetlerine Tahsis Edilmi Gayrimenkuller hakkında Kanun

gere ince kullanım bedelinin kaldırılması, ta ınmazın kamu yararına yola terk edilmesinin talep edildi i; ancak ta ınmazın 09/10/1956 tarihinden önce fiilen kamu hizmetlerine ayrıldı ından bahsedilmeyece inden belirtilen bedelin 30 (otuz) gün içinde ödenmemesi, ayrıca Belediyece kamula tırma i lemi yapılmadı ı takdirde kamula tırmasız el koymaya dayalı Belediye aleyhine tazminat davası açılaca ı hususunun Eski ehir Büyük ehir Belediyesine tebli edilmesi üzerine i bu davaların açıldı ı anla ılmı tır.

21. Görevli yargı yerinin belirlenmesi açısından; ilk olarak kayyım sıfatı ile hareket eden Eski ehir Defterdarlı mın, tesis etti i i lemlerin idari nitelikte olup olmadı ı belirlenmelidir.

22. Tüm bu yasal düzenlemeler ı ı nda dava dosyası de erlendirildi inde; davalı Eski ehir Defterdarlı mın, Eski ehir Sulh Hukuk Mahkemesinin 07/09/2017 ek karar tarihli ve E.2015/2128, K.2016/459 sayılı kararı ile Kanun gere ince dava konusu ta ınmazın yönetimi için kayyım olarak tayin edildi i, dava konusu ta ınmaza ili kin olarak fuzuli i gal bedelinin tahsili amacıyla dava açmak üzere yetki verildi i, mal memurunun söz konusu i leminin 3561 sayılı Kanun ve 27230 Sayılı Yönetmelik'te yapılan atıflar gere ince 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümlerine tabi oldu u ve bu niteli i gere ince sorunun Kanun'un "Vesayet Hukuku" hükümleri çerçevesinde adli yargı yerince çözüme kavu turulması gerekti i sonucuna varılmı tır.

Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Eski ehir 2. dare Mahkemesinin ba vurusunun kabulü ile Eski ehir 3. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 06/10/2020 tarihli ve E.2020/422, K.2020/331 sayılı görevsizlik sayılı kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Eski ehir 2. dare Mahkemesinin ba vurusunun kabulü ile Eski ehir 3. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 06/10/2020 tarihli ve E.2020/422, K.2020/331 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

01/03/2021 tarihinde, OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN